

Nro. 32.

A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből Kedden Aprilis 19-dik napján 1813-dik
esztendőben.

Frantzia Birodalom.

Aprilis 4-dikén a' mise után a' Szénátusnak
30 személyekből álló Deputátziója Császárné és
Királyné Ő Felsége előtt a' Thüilleria palotában
megjelenvén, a' Szenátus előlülője Gróf *Lacepe-*
de ilyen Jelentést adott által a' Szenátus' nevé-
ben Ő Felségének: —,

„*Madame!*

Ő Felsége a' Császár és Király, azon lé-
vén, hogy ármádáinak vezérlésekre útnak indul-
jon, Cs. K. Felségedre bízta a' maga birodalmán
való Régenséget. Nem mútathatott volna népei-
hez ennél kedvesebb elégtételt. —

„*Madame!* A' Szenátus leg nagyobb eleven-
séggel érzi azt az örömet, mellyet ő benne an-

nak meggondolása gerjesztett, hogy mind azok a' felséges tulajdonságok, mellyekkel Felséged a' thrónust ékesíti, a' Szenátus kebelében telyes fényességgel fognak tündöklenni. —

„A' Szenátus ajánlja Felségednek a' maga tiszteletét és engedelmes készségét, 's öszszefoglalja ezzel azt a' megsérthetetlen hűséget, mellyel ő, a' leg nagyobb Monárchához 's ennek Dynastyájához viseltetik, 's egyszermind azt a' hódolást, a' melly Felségedhez a' Blanka és Mária Therésia unokájához, a' Római Király' anyához, 's a' Nápoleon élete kedves párjához legméltóbb.“

Császárné ő Felsége e'képpen felelt: —,

„Uraim! A' Császár, az én Felséges és igen szerett Férjem tudja azt, hogy melly nagy legyen az én szívemben a' Frantzia birodalom eránt való szeretet és hajlandóság. Az az engedelmes készség, mellyet erántunk a' nemzet minden nap bizonyít, neveli azt a' jó vélekedést, melyben én a' mi nemzetünknek caractere és nagysága eránt voltam. —

„Az én lelkem igen szomorú azért, hogy azt a' szerentsés békességet, melly tsak egyedül tehet éngem' meglegedetté, még mind távozni látom. A' Császárnak igen sajnosan esik, hogy a' maga népeitől illy sok áldozatokat kéntelenítetik kívánni: hanem minthogy az ellenség, a' helyett, hogy a' világnak békességet ajándékozna, réánk gyalázatos feltételeket akar vetni, 's mindenütt a' hazafiak között való háborút, árulást, és az engedetlenséget prédikálja: így a' Császár ismét a' maga mindenkor győzedelmes fegyvereihez kéntelenítetik folyamodni, hogy

ellenségeit tsúffá tegye, 's a' pallérozott Európát 's ennek Fejedelmeit attól a' fejtelenségtől, mellyel fenyegettetnek, megmentse. Mélységesen meg vagyok azon érzékenység által illettetve, mellyet uraim, ti előttem a' Szenátus' nevében kifejezték."

* * *

A' közelébbi M. Kurir 465 dik lapján előfordúlt nagy fontosságú tárgyak, mellyekre a' Birodalom fő Cancellariusza a' Szenátust figyelmeztetéssé tenni kívánta, voltak, a' Pruszsiai Királynak a' Frantzia birodalomtól való elpártolása, 's azon új áldozattételek, mellyeket erre az új változásra nézve tenni kell a' Frantzia birodalomnak. A' Pruszsiai birodalomra nézve azt az előadást olvasta - fel a' külső dolgokra ügyelő Minister, mellyet ő ezen tekintetben a' Császár eléibe terjesztett. Ez e'képpen következik: —,

„Császár! a' Jénai és Friedlandi tsaták az egész Pruszsiai Monarchiát a' Felséged' hatalma alá vetették vala. Fontos tekintetek javallották Felségednek, hogy a' győzedelem' gyümöltseit magának megtartsa, vagy hogy egy olyan Prin-
czet ültessen a' Pruszsiai thrónusra, kinek java nem ellenkezne a' Frantzia birodalom javával, a' ki semmit nem kívánhatna Felségedtől, 's kiváltképpen, a' ki nem engedné azon változó lélek által vezéreltetni magát, melly a' Brandenburgiai ház' politikáját 100 esztendőktől fogva characterizálja. Hanem az Orosz Császár azt ígérte *Tilsitben*, hogy ha a' Pruszsus Király vissza tétetődne a' Fejedelmek' sorába, Anglia ellen hadat fogna izenni, 's együtt fogna dolgoz-

ni azon, hogy ezen Hatalmasságnak kereskedése előtt a' száraz Európa bézárattassék, azért, hogy kéntelen legyen kívánni a' békesseget. Ez a' tzélzás olly elragadólag munkálódott Felségedben, hogy annak ellene nem álhatott. Egészsen elfogta Felségedet az a' reménség, hogy a' tsendességet a' világnak vissza szerezheti, 's a' Frantzia kereskedést végezetre azon fényes állapotban lenni szemlélheti, melly felől őtet az ő termékeny földje és népeinek szorgalmatoskodásai, bizonyossá teszik. Felséged egy ily nagy jóért fel áldozta azt, a' mit egyéberánt a' közönséges politika kívánt volna, 's a' Császárral való második versbéli össze jövetelkor réá állott arra, hogy a' Királyt magához botsássa, a' kivel való találkozást igazságos érzékenységből elakarta kerülni. Egyéberánt közönségessen hittük azt is, hogy a' Prusszus Király, akaratja ellen ragadtatott volt a' hadakozásra. Örömet gondolta Felséged azt, hogy az ő éppen akkor tett tapasztalásai, örökre vígyázóvá fognák őtet a' veszedelmes tsábítások és ingerlések ellen tenni. Felséged, kinek tselekedeitől elválhatatlan a' nagy lelkiség, könnyen meggyőzte magát végezetre a' felől, hogy az, a' mit most fog tselekedni, soha nem fog feledékenységbe menni. A' Prussziai Monarchia ismét felállítottott, 's a' Brandenburgiai ház folytatta az Országlást. —

„Felséged kéntelen volt eltávoztatni őtet a' Rénus határaitól, 's elvenni tőlle a' tengerpart' protektorságát. Ezen tekintetektől tsinálta Felséged a' *Westpháliai* Királyságot, 's kötötte - ki azt, hogy *Dantzka*, *Glogau*, *Küstrin*, és *Stettin*, az Angliával való megbékéllésig, Frantzia

hatalom alatt maradjanak. A' volt a' Felséged' czélzása, hogy ezen várak, az Angliával való alkudozásban a' mi tengeri birtokainkért tserébe adattassanak vissza. Azon adományokat, melyeket a' Pruszsus Király a' F.ged nemes lelkűségétől vett vala, nem kellett néki tovább vizsgálni. A' Pruszsiai tartományokra vettett hadi adót megtartottuk, mint azon költségnek igazságos és szükséges kipótoltatását, mellyet a' Pruszsia által támasztott hadakozás okozott nekünk. Seregeinknek tsak azután kellett volna a' vissza adatott Pruszsus tartományokat oda hagyni, minekutánna a' hadi adó egészen megfizettetett volna. Azonközben, a' Berlinben 1808-ban Nov. 5-dikén kötött Alkú szerént, melly az *Erfurti* özszejövetelnek következése volt, meg egyezett Felséged abban, hogy az adósságnak egy részét elengedje Pruszsziának, 's a' Frantzia seregeket addig is kihozza a' Pruszsus tartományokból, minekelötte egészen lefizetnék, a' mivel még tartoznának. —

„A' Frantzia és Orosz birodalmak között való szövetség, Pruszsia hűségének zálogául látszott szolgálni; Felségedhez számot akart tartani: hanem ennek a' Kabinétnek gyengesége és bizontalankodása, elébb vagy később tsakugyan megtsalhatták a' F.ged bizodalját. Pruszsziának magaviseletét a' *Tilsiti* békesség után való esztendőben olyan gondólkodás' módja kormányozta, melly nagyon külömböző volt a' háládatosságtól. Igéreteinek telyesítésétől igen távol lévén, tsak alkalmatosságot keresni 's a' szerentsének változását várni látszott, hogy magát igéretei alól kivonhassa. Az 1809-dik esztendőben

egész Pruszsus Regementeket lehetet szemlélni, miként követik a' titkos és támadást gerjesztő társaságoknak jóvallásaikat, 's miként állanak által a' F.ged' ellenségeinek részekre. Hallatlan botránkozás (*scandalum*) az Országlószék Kronikáiban!

„Midőn az 1811-dik esztendőben az Orosz birodalom' gondolkodásának szemmelátható megváltozása miatt attól lehetett félni, hogy a' hadakozás' tüze ismét felgyúlhat az északon, általlátta Pruszsia, hogy az ő sorsa egészen az ő előre való vigyázásatol légyen felfüggesztve, és hogy, ha ő a' történeteket tsendességgel tovább haladni engedné, majd nem fogna az ő hatalmában állani, hogy melyik részt válassza, és hogy addig volna szükséges választani, míg szabad volna a' választás. Kérte Felségedet, hogy állhasson szövetségbe F.geddel. —

„Már itt most egész fontossága szerént mutatta-meg magát a' dolog. A' böltesség és igazi politika láttattak kívánni tőlünk, hogy azon panaszaikat, mellyekre nekünk Pruszsia a' maga szüntelen való bizontalankodása által okot szolgáltatott, haszonra fordítsuk, 's abban az esetben, ha az Oroszok ellen való had elkezdődne, azt Pruszsia ellen is kihirdessük, azért, hogy egy Hatalmasságot, kinek gondolkodása felől kétségesek vagyunk, a' hátunk megett ne hagyjunk. Pruszsia nem kiméllete az utánnunk való járást és esdeklést. Az ő lépései, mellyeket a' végre tett Petersburgban, hogy ha lehet és még az idő engedi, az Orosz birodalom' határozásaiban változást eszközölhessen, olyan nyilvánoságos egyenességet mütattak, 's a' Frantzia birodalom' ja-

vával oly szembetűnőleg megegyeztek, hogy Felséged azok által megilletődvén, tovább nem soká bizontalankodott; Pruszsziat még egyszer megmentette az által, hogy őtet a' maga szövetségé felvette. Midőn *Dresdába* utazott F.ged, meglátogatni kívánta Felségedet a' Király, ismét bizonyossá tévén ezen alkalmatossággal F.gedet azon Systema eránt való megronthatatlan hűsége felől, melyre magát elajánlotta volt. —

„Addig, míg a' történetek a' Felséged hatalmától függöttek, attól függöttek pedig mind addig, míg azokon a' nagy ész és bátorság által urakodni lehetett, Pruszszia hűséges maradott, 's a' Pruszsus sereg véghez vitte a' maga kötelességeit: de mihelyest a' Frantzia ármáda a' szerentsének változandóságát tapasztalta, a' Berlini Kabinét sem tartóztatta többé magát. A' Gen. *York* elpártolása behívta ellenségeinket a' Pruszsus Király' Státusaiba, 's arra készerítette derék seregeinket, hogy a' *Vistulát* odahagyván az *Oderához* jöjjenek. —

„Pruszszia a' maga czélzásainak titkolása végett arra ajánlotta magát, hogy új sereget. (contingentziát) állít. Sléziában, 's az Oderán innen lévő egyéb tartományaiban elegendő lovasága állott készen, mellyet akkor az ellenség könnyű lovasainak beütések ellen haszonra lehetett volna fordítani. De ő már meghatározta volt azt, hogy ígéretét ne tartsa meg. A' Király Potsdamból, a' hol az Odera által fedeztetve volt, véletlenül eltávozott, hogy egy kinyilva lévő városba az ellenség' eleibe menjen. Alig érkezett meg Boroszlóba: Gen. *Bülow*, ki az alsó Odera mellett néhány ezer embereket ve-

zért, azonnal követte *York* Generálist az áru-
lásban, 's az Oroszok' könnyű seregeik előtt a'
maga téli szállásait megnyitván, nékiek az Ode-
rán való általjövételt könnyebbé tette. Ezek,
Prusziái új katouáknak vezérlések alatt érkeztek
meg, 's Berlin' kapui előtt apró öszszetsapáso-
kat tettek. A' Pruszsus Kabinét már letette va-
la az álortzát. A' Király három rendbéli Ren-
delések által meghívta, először közönségesen
azokat a' főbb rangbéli ifiakat, kiknek a' lóval
és minden egyebekkel való felkészülésre elegendő
tehetségek van, másodszor a' 17 és 24 esz-
tendők között lévő minden ifiakat, harmadszor a'
24 esztendőt meghaladott férjfiakat. Ez a' meg-
hívás annak az indulatnak felbuzdítására való
volt, mellyet Pruszszia addig, míg a' szövetsé-
get kívánta, és addig, míg azt hűségesen meg-
tartotta, elnyomni szükségesnek ítélte. A' Státus-
Cancellárius öszsze hívta maga mellé a' párto-
soknak azon fejeiket, kik a' magok támadást
szomjúhozó bódultságokban a' társasági rendnek
felfordíttatását 's a' thrónusoknak öszsze ronta-
tását prédikálják. Az Orosz fő hadi szállásra
Pruszsus tisztok küldettettek szembetűnéssel; az
Orosz Ágensek egymást-nyomban-követve érkez-
tek Boroszlóba. Végezetre tökéletesen végre
hajtotta a' Pruszsziái Országlószék az Orosz 'bi-
rodalommal való kötés által azt, a' mit Gen.
York elkezdett vala. A' Pruszsus Király' Mi-
nisterei Boroszlóban, Mártz. 17-dikén, Párisban
pedig Mártz. 27-dikén hivatal szerént való mó-
don kinyilatkoztatták, hogy az ő Urok az ellen-
séggel tart. Pruszszszia e'szerént a' *Tilsiti* bé-
kességnek és a' *Párisi* Kötésnek megjutalmazta-

tásául, mellyek között az első által ismét a' thrónusra ültettetett, a' másik által pedig a' szövetségbe felvétetett, hadat izent Felseged ellen."

(Ezen előadás mellé voltak tételve, mint historiai Akták, mind azok a' documentumok, mellyek az abban említett tárgyakat illetik, A. B. C. D. E. F. G. H. I. betűk alatt. Leg sarkalatosabbak azok a' mellyek az I betű alatt találtnak, a' mellyek által t. i. a' Király Ministerei a' Frantzia Ministereknek jelentést tesznek a' felől, hogy a' Király a' Frantzia szövetséget elhagyván, az Orosz Császár részére áll, és hogy ezt mitsoda okora nézve tselekszi.)

Ezen előadásnak felolvastatása után, két projectomot terjesztettek a' Státustanátsosok meghatározás végett a' Szenátus eleibe, a' melly ezeket fontolás alá vévén, mind kettőt meghatározta. Az egyiknek ereje szerént, újabban 180,000 rékruták állittatnak - ki a' Frantzia birodalomban és adattatnak a' hadi Minister keze alá; a' másiknak ereje szerént, azon három, t. i. *Felső Emsi, Wéser és Albis* torkai Departamentekben, a' hol egy időtől fogva népzendülés uralkodott, három hónapok alatt megszűnik a' Frantzia Constitúzió.

A' Tsatázó mezőről.

Dresdában ilyen tábori parantsolat hirdettetett - ki: — Közönségesen tudtokra adatik mindeneknek, hogy az Orosz és Pruszsus egyesült seregek eleibe olyan rendelés van adattatva, hogy ha Szakszóniai seregekre találtnak, ezekre nem löjjenek, hanem inkább jól bánjanak velük, 's mindenféle készségeit mútassanak erántok. —

„Heydenen, Orosz Cs. Oberster és Dresdai Komendáns.

Berlini tudósítások: — „Frantzia Osztályos Generális *Morand*, ki a' *Lüneburgi* tsatában terhesen megsebesedvén elfogattatott vala, *Boitzenburgban*, a' hova az Oroszok vitték volt, meghalt, és az Oroszok által Àpr. 6-dikán nagy pompával eltemettetett. — „Azólta, hogy a' Gen. *Dörnberg* serege a' *Lüneburgban* fogságra esett Frantziákkal magát *Lauenburghoz* visszavonta, egy 600 emberekből álló Fr. sereg ismét vissza ment a' *M. Davoust* vezérlése alatt *Lüneburgba*. A' gyermekek, asszonyok, és azok a' férjfiak, kik a' Frantziáknak visszajöveteltől féltek, a' *Lüneburg* mellett levő *Lüne* nevű Klastromba futottak-bé. Azok között, kik a' városban maradtak, 71 férfiakat *M. Davoust* fogságra tétetett: azon 50 között pedig, kiket még Gen. *Morand* fogattatott volt el, kettőt már még a' *Dörnberg* oda való érkezése előtt agyon lőttek. — „Gen. *Dörnberg* a' Frantzia Generálisokhoz irván, azt adta nékiek tudokra, hogy minden kegyetlenség, mellyet ók az *Albis* bal partja' lakosaival elkövetnek, a' már elfogattatott és ezután elfogattatandó Frantziákon pótoltatik-ki. —

Ànglus Kapitány *Adam*, 150,000 embereknek való fegyvert, munitziót, ágyút és ruházatot hozott Àngliából *Colberghez*: de még nem kötött volt-ki a' kikötőhelyhez. —

„Tegnap délután (ezeket 10-dikben írták Berlinből) megérkezett ide a' Kozákok' Hettmanja Gróf *Platow* ő Exc.ja, 7 vagy 8 jó lovú, jó készületű Pulk Kozákokkal, és számos lovas artériával. A' Gróf *Sacken* palotájában volt előre szállás készíttetve számára, a' hol a' Királyi konyháról és pintzéből tartják. —

„Aprilis 2-dikán, mint Kurir azzal a' fontos híradással érkezett - meg *Svétziai Májor Engels-tröm Ludvigslustba* a' *Mecklenburg - Schwerini* Hertzeghez, hogy 25,000 Svécusok a' Korona-Princz (Bernadotte) vezérlése alatt *Mecklenburgon* fognak által utazni, és az első 800 emberekből álló tsapat Rostockba néhány napok alatt megérkezik.“

A' Svétziai ármáda előjárú tsapatja, a' melly 6000 emberekből áll, a' Gen. Stendel és Engelbrecht vezérlések alatt *Rügenhez* megérkezvén, *Stralsundot* azonnal elfoglalta. Utánna 10,000 emberek érkeztek - meg ugyan ezen héten; 9000 emberek pedig most foglalatoskodnak a' hájóra való ülésben *Carlscronánál* és *Carlshamnánál*.

A' *Dresdaiak* olyan hírt vettek volt, hogy az Orosz Császár és Pruszsus Király nem soká meg fognának oda érkezeni. *Kalischból* így írtak Április 7-dikén: —,

„Minekutánna Sándor ö Cs. F. ge a' maga tábori udvarával 6 hetektől fogva itt tartozkodott volna, ma ide hagyá városunkat. Mikor a' Pruszsus Király a' minap itt megfordúlt, Hertzeg *Kutosow* fényes bált és vatsorát adott tiszteletére. Ő Hertzegsége, is útnak indúlt ma inét az egész testörző sereggel egyetemben. *Konstantinus* Nagy Hertzeg holnap indúl útnak. Az Ánglus Követ *Catshart*, a' Svécus Követ Báró *Löwenhielm*, Austriai Udvari Tanátsos Ritter *Lebzeltern* úr, 's Pruszsus Generális *Lottum*, még ma itt vannak, de megeshetik, hogy néhány napok alatt ezek is utánna indúlnak a' fő hadi szállásnak.“

Spanyol Ország.

A' *Hámburgi* újságban kijött *Londoni* tudósítások szerint, a' *Corunnából* és *Lisbonából* érkezett újabb levelek azt bizonyítják, hogy valóság legyen az, a' mit eleintén csak mint hírt úgy írtak volt Spanyol országból, hogy t. i. a' *Franzia* seregek az *Ebró* felé hátrálnak, és hogy *Josef Király* a' maga egész udvarával és minden seregeivel oda hagyván *Madridot*, *Valadolidba* jött-el. A' *Duero* mellett még megmaradt volt az ottan tanyázó ármáda. Az utak igen rosszszak és telyességgel alkalmatlanok voltak arra, hogy hadi fordulásokat lehessen tenni.

H i r a d á s.

A' *Herczeg Eszterházy Majoratushoz* tartozó uradalmakból, e' folyó *Aprilis 26-ik* napjáig több Spanyol Országi eredetű esztendősbak és jerke bárányok fognak ide *Bétsbe* a' *Skotusok* kapuja előtt fekvő, a' *Szarka* útza somszédtsága mellett, a' 173-ik számú, úgy nevezett veres házba érkezni, mellyeket ottan magok gyapjokban látni lehet, és a' mellyek naponként szabad kézből fognak el adattatni.

Továbbá, e' most folyó esztendő, *Kis Asszony Hava 15-ik* napjától kezdvén néhány száz darab 1. esztendőstől, 4. esztendősökig való jüh anyák fognak ezen *hertzegi Majoratushoz* tartozó külön-különbféle uradalmakban méltó árron el adatni, nevezetesen *Eszterházán Soprony* az *Uzorai Uradalomban Tólna*, *Léván Pesti Vármegyékben*, a' *Bag* és *Hatvan* közt vivő posta úthoz fél óráni közre, és a' *Szádvári uradalomban Torna Vármegyében*, *Kassa* mellett.

Az eladásra az helybeli gazdaság tisztjei fognak ügyelni. — Illyen számú válogatott bagzó és juhanyák, ezután minden esztendőben, fognak a' nevezett uradalmakban árúltatni, 's el adattatni — *Költ Bécsben, Szent György Havának 15-ik napján, 1813-ik esztendőben.*